

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

7. mai 2018
kl. 0900 - kl. 1500

Løsningsforslag

OPPGAVE 1**Del 1 Oppkjøpsanalyse**

Eierandel:	SUM	80 %	20 %	levetid
Egenkapital	800 000	640 000	160 000	
Annen egenkapital	600 000	480 000	120 000	
Merverdi driftsbygg	400 000	320 000	80 000	10
		-	-	
Patent/Forskning og utvikling	800 000	640 000	160 000	5
Utsatt skatt	(288 000)	(230 400)	(57 600)	
Sum identifiserbare verdier	2 312 000	1 849 600	462 400	
	MIN basert på	MIN basert på		
	netto eiendeler	virkelig verdi		
Virkelig verdi overført vederlag	2 500 000			
Minoritetsinteresser	462 400			
Virkelig verdi tidligere eierandeler	-			
SUM	2 962 400			
Netto identifiserbare eiendeler	2 312 000			
Goodwill	650 400			5

Restrukturering skal ikke innarbeides i merverdianalysen, pga. oppfyller ikke definisjonen på en forpliktelse på oppkjøpstidspunktet. Dette følger fra NRS 17 (og NRS 13). Kandidater som diskuterer mer utførlig konsekvensen på goodwill, og at man prinsipielt i en resultatorientert modell burde tatt hensyn til restrukturering som var planlagt – honoreres for dette. Motsatt, det skal ikke trekkes for dette.

Del 2 Konsernregnskap

	Mor AS	Datter AS	Elimineringer: Oppkjøp	Avsk. merverdier/GW	Internt nedstrøm	Internt oppstrøm	Felles adm.kost.	Renter		Konsern
Driftsinntekter	(7 300 000)	(10 000 000)			1 000 000	500 000	100 000			(15 700 000)
Varekostnad	3 100 000	7 000 000			(760 000)	(420 000)				8 920 000
Andre driftskostnader	2 900 000	2 150 000					(100 000)			4 950 000
Avskrivninger	1 000 000	400 000		200 000						1 600 000
Avskrivninger goodwill				130 080						130 080
Netto finanskostnader	100 000	200 000						-		300 000
Skattekostnad	40 000	140 000		(48 000)	(57 600)	(19 200)				55 200
Årsresultat	160 000	110 000						525 280		(255 280)
Til majoritet										
Til minoritet										-
Goodwill			650 400	(130 080)						520 320
Immaterielle eiendeler			800 000	(160 000)						640 000
Driftsbygg	1 000 000	500 000	400 000	(40 000)						1 860 000
Aksjer	2 700 000	1 000 000	(2 500 000)							1 200 000
Varelager	1 000 000	1 800 000			(240 000)	(80 000)				2 480 000
Kortsiktige fordringer	300 000	2 500 000								2 800 000
Bank	200 000	200 000								400 000
	5 200 000	6 000 000								9 900 320
Aksjekapital	(1 000 000)	(800 000)	800 000							(1 000 000)
Annen egenkapital	(1 200 000)	(710 000)	600 000					504 720		(805 280)
Minoritetsinteresse			(462 400)					20 560		(441 840)
Utsatt skatt	-	(150 000)	(288 000)	48 000	57 600	19 200				(313 200)
Langsiktig gjeld	(2 000 000)	(1 590 000)								(3 590 000)
Kortsiktig gjeld	(1 000 000)	(2 750 000)								(3 750 000)
	(5 200 000)	(6 000 000)								(9 900 320)

	SUM	80 %	20 %
Årsresultat AS D	110 000	88 000	22 000
Avskrivning merverdier bygg	(40 000)	(32 000)	(8 000)
Avskrivninger F&U	(160 000)	(128 000)	(32 000)
		-	-
Urealisert - nedstrøm	(240 000)	(240 000)	
Urealisert - oppstrøm	(80 000)	(64 000)	(16 000)
Avskrivning goodwill	(130 080)	(130 080)	
Effekt utsatt skatt	124 800	111 360	13 440
Resultat til hhv. MAJ./MIN.	(415 280)	(394 720)	(20 560)

OPPGAVE 2

- a) Transaksjonsprinsippet innebærer at man skal inntektsføre når både risiko og kontroller er overført, mens opptjeningsprinsippet tilsier at man inntektsfører i takt med opptjeningen. Det sentrale er at kandidatene viser at de forstår disse to prinsippene. Det trekkes ikke for kandidater som ikke henviser til relevante bestemmelser i regnskapsloven eller standarder. Det sentrale er å vise forståelse.
- b) Det er i strid med opptjeningsprinsippet (rskl § 4-1 nr. 2) å inntektsføre forskuddet mottatt ved undertegning av kontrakten 5. august 2017. Inntektsopptjeningen begynner først ved arbeidets start 1. september 2017. Kandidaten bør også henviser til NRS-V Regnskapsføring av inntekt pkt. 2.2. Den eneste transaksjonen som har funnet sted er en betalingstransaksjon, og den bokføres: Debet Bank / kredit Forskudd fra kunder. Merk at kandidater som ikke henviser til detaljbestemmelser, skal gis full uttelling hvis det viser at det har forstått den regnskapsmessige behandlingen.
- c) I denne deloppgaven skal kandidaten også henviser til opptjeningsprinsippet – rskl § 4-1 nr. 2 og NRS-V Regnskapsføring av inntekt pkt. 2.1 og 2.2. Kandidaten bør konkludere med at inntekten opptjenes underveis i prosjektet. God drøfting av alternative måter å forstå oppgaven på, bør belønnes. Utført arbeid (opptjent inntekt) kan beregnes som forholdet mellom utført produksjon og estimert totalproduksjon, dvs. $2\ 000 / (2\ 000 + 2\ 200) = 47,6\ %$. Dette kalles også fullføringsgraden. Bokføringen for 2017:

Debet	Bank (8 500 000 * 50%)	4 250 000
Kredit	Salgsinntekter (8 500 000 * 47,6 %)	4 046 000
Kredit	Forskudd fra kunder	204 000

- d) Kandidaten skal her vise til prinsippet om beste estimat, jf rskl § 4-2 og NRS 13 Usikre forpliktelser og betingede eiendeler, særlig pkt. 4.3.1. Det ber også relevant å henviser til NRS 3 Hendelser etter balansedagen. Kandidaten bør konkludere med at dette er ny kunnskap etter balansedagen med regnskapsmessig konsekvens, jf. standarden pkt. 7. Beste estimat kan i dette tilfellet beregnes til forventningsverdien, ettersom sannsynlighetsvurderingen er symmetrisk. Dette gir følgende forventningsverdi for gjenstående produksjon:

$$(2\ 800 * 0,3) + (2\ 500 * 0,4) + (2\ 000 * 0,3) = 2\ 440 \text{ timer}$$

I så fall synker opptjent inntekt (fullføringsgraden) til $2\ 000 / (2\ 000 + 2\ 440) = 45\ %$.
Salgsinntekter synker til NOK 3 825 000 og forskudd fra kunder øker til NOK 425 000.

Et annet akseptabelt estimat kan være det individuelt mest sannsynlige utfall (2 500 timer) eller det utfall som dekker en sannsynlighet på over 50 % (2 500 timer).

OPPGAVE 3

(a)

Selskapet har tre typer varelagre; handelsvarer, råvarer og ferdigvarer. Regler om varelagre finnes særlig i rskl. § 5-2 (laveste verdis prinsipp), § 5-4 (anskaffelseskost) og § 5-5 (tilordning av anskaffelseskost). Ettersom selskapet er et mellomstort foretak, gjelder også NRS 1 Varer.

Handelsvarer

FIFO anskaffelseskost:

1000 stk a NOK 1 780 =	1 780 000
120 stk a NOK 1 750 =	<u>210 000</u>
	1 990 000
Frakt/forsikring 1.120 stk a NOK 210	<u>235 200</u>
Statistisk verdi	2 225 200
Toll 10% av 2 225 200	222 520
Indirekte innkjøpskostnader 5 % av 2 225 200	<u>111 260</u>
Varelagerverdi Karma	2 558 980
Reservedeler	<u>62 000</u>
Varelagerverdi handelsvarer	<u>2 620 980</u>

Indirekte innkjøpskostnader inngår i anskaffelseskost. Lager og salgsadministrasjonskostnader inngår ikke i anskaffelseskost. Jf NRS 1 Varer pkt 3.1. Merk at det ikke trekkes mye hvis kandidaten ikke har innregnet indirekte innkjøpskostnader i anskaffelseskost. Dette er ingen vesentlig feil.

Råvarer

Anskaffelseskost

1 800 * 96 % * NOK 840	<u>1 451 520</u>
------------------------	------------------

Ferdigvarer

Selskapet er mellomstort og må benytte full tilvirkningskost inkl indirekte variable og faste tilvirkningskostnader, jf rskl. § 5-4 (2). Tilvirkningsverdi pr. stk:

Direkte materialkostnad	840
Direkte lønnskostnad	<u>2 120</u>
Direkte kost	2 960
40% påslag på lønn	<u>848</u>
Variabel tilvirkningskost	3 808

Varelager til variabel tilvirkningskost = 620 stk a NOK 3 808 = 2 360 960

Det må gjøres påslag for indirekte faste tilvirkningskostnader. Fordi produksjonen i 2017 har vært høyere enn normalt, må det justeres for dette, jf NRS 1 Varer, pkt. 3.1. Ved beregning av indirekte faste kostnader skal normal kapasitetsutnyttelse legges til grunn, men ved større tilvirkning enn normal utnyttelse tillegges virkelig kostnad. Tillegget blir da:

$$620 * 8\,000\,000 / 10\,000 = \text{NOK } 496\,000$$

$$\text{Full tilvirkningskost} = \text{NOK } (2\,360\,960 + 496\,000) = \underline{\underline{2\,856\,960}}$$

Merk at salgs- og administrasjonskostnadene ikke inngår i lagerverdien. Dersom dette innregnes, må det rekkes for dette.

(b)

Varekostnad blir:	
Varekjøp	NOK 22 785 000
Varelagerendring råvarer (1 950 400 – 1 451 520)	NOK 498 880
Varelagerendring handelsvarer (1 872 000 – 2 620 980)	<u>NOK -748 980</u>
Varekostnad	<u>NOK 22 534 900</u>
Beholdningsendring ferdigvarer blir: (2 420 000 – 2 856 980)	<u>NOK -436 980</u>

Beløpet er en kostnadsreduksjon.

Driftsresultatet blir: $(6\,945\,000 - 498\,880 + 748\,980 + 436\,980) = \underline{\text{NOK } 7\,632\,080}$

Merk at spørsmål (b) teller mindre enn spørsmål (a), pga. betydelig mindre arbeidskrevende.

OPPGAVE 4

Del 1

Det sentrale er at studentene drøfter dekomponeringsmetoden og avsetningsmetoden iht. GRS og IFRS. Etter GRS er det viktig å knytte diskusjonen opp mot sammenstillingsprinsippet, mens etter IFRS er det viktig at presisere at avsetningsmetoden ikke er tillatt (IAS 16) – pga. selvpålagt gjeldspost som ikke oppfyller kravene til gjeld i et balanseorientert rammeverk. Studenter som påpeker at avsetningsmetoden trolig ikke tillattes etter ny regnskapslov (hvis den vedtas), honoreres positivt for dette. Men det rekkes ikke hvis det ikke medtas.

Del 2

Her må det forventes at kandidatene utarbeider en balanse hvor de innarbeider virkelig verdi, samt tar hensyn til økning i utsatt skatt. Det er ikke oppgitt noen skatteprosent, men det må forventes at det innarbeides. Dersom man ikke innarbeider virkelig verdi, så vil ikke balanseført verdi av egenkapitalen øke – men virkelig verdi må likevel bli oppgitt i note (IAS 40):

		Omarbeidet
Bygg	5 000	10 000
Finansielle anleggsmidler	600	600
Omløpsmidler	<u>300</u>	<u>300</u>
SUM	<u>5 900</u>	<u>10 900</u>
Egenkapital	200	4 050
Avsetninger	500	1 650
Langsiktig gjeld	<u>5 200</u>	<u>5 200</u>
SUM	<u>5 900</u>	<u>10 900</u>
Egenkapital-%	3,4 %	37,2 %

Det må forventes at studentene påpeker at man ikke skal avskrive, men kun justere verdien hvis man velger virkelig verdi iht. IAS 40. Anskaffelseskost, innebærer at man går tilbake til IAS 16 – herunder avskriver. Gode besvarelser sier også at man skal legge til grunn virkelig verdi som er lik markedsverdi og at dette innebærer at man ikke innarbeider interne synergieffekter.

OPPGAVE 5

Resultat før skatt	12 000 000			RM-verdi	SM-verdi	MF UB
Permanente forskjeller	<u>300 000</u>					
	12 300 000		Kundefordring	3 200 000	3 300 000	-100 000
Endring MF	<u>2 825 000</u>		Varebeholdning	2 000 000	2 750 000	-750 000
	<u>15 125 000</u>		Driftsmidler	750 000	475 000	275 000
			Avsetning rettssak	<u>-1 250 000</u>	0	-1 250 000
Betalbar skatt (24%)	3 630 000		UB	<u>4 700 000</u>	<u>6 525 000</u>	-1 825 000
Endring utsatt skatt	<u>-659 750</u>		IB			<u>1 000 000</u>
Skattekostnad	<u>2 970 250</u>		Endring MF			<u>-2 825 000</u>
Resultat før skatt	12 000 000		Utsatt skatt i IB			240 000
Skattekostnad	<u>-2 970 250</u>		USF i UB (23%)			<u>419 750</u>
Årsresultat	<u>9 029 750</u>		Endring			<u>659 750</u>
b)						
Bestemmelsene om balanseføring av utsatt skattefordel følger av NRS (F) Resultatskatt pkt. 2.4.						
Studentene bør vise at de forstår disse punktene						
c)						
Hvis selskapet ikke balansefører den utsatte skattefordelen, vil dette medføre at vi må reversere						
kr 419. 750 (23% av kr 1.850.000). Dette medfører at skattekostnaden blir kr (2.970.250 + 419.750) = kr 3.390.000.						
Resultat etter skatt blir da kr (12.000.000 - 3.390.000) = kr 8.610.000.						